

Doğa Sevgisi Değeri (Doğayı Koruma ve Doğadan Yararlanma) ve Peyzaj Mimarlığı Eğitimi

E. Özhancı^{1,*} H. Yılmaz²

¹Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Atatürk Üniversitesi, 25240, Erzurum

² Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Atatürk Üniversitesi, 25240, Erzurum

İnsanı değerler; dili, dini, ırkı, yaşamsal alanı ve sosyo-kültürel yapısı ne olursa olsun, toplumları ayakta tutan ve sürekliliğin sağlanmasında önemli rolü olan bir evrensel kavramdır. Şüphesiz, insanın kendisiyle, insanla, çevresiyle, doğayla kurduğu ve hayatın sonuna kadar sürecek olan irtibatın ve etkileşimin çerçevesinin doğru çizilmesi, gelecek nesillerin sağlıklı temeller üzerinde yaşamasını mümkün kılacaktır. Doğayı koruma ve doğadan yararlanma, insani değerler içinde yer almaktadır. Bu değerın çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitiminin her aşamasında, onlara doğru anlatılması, bu anlamda sağduyu kazandırılması toplumsal bir gerekliliktir. Zira toplumun en küçük ve en temel parçası bireydir. Sağlıklı düşünen birey toplumu aydınlatan ilk mekanizmadır. İnsanoğlunun doğa üzerindeki baskısı insanlık tarihinin başlangıcından bugüne kadar artarak devam etmiştir. Doğadan faydalanan, zaman zaman sonuna kadar sömüren insan, son yüzyılda sanayi ve teknolojideki gelişmelerle doğaya bariz biçimde zarar vermeye başlamıştır. Bu denge bozulmasının nedeni; doğaya yaklaşım şeklinin hatalı olması, doğa sevgisi kavramının yeni nesillere doğru biçimde empoze edilememesi ve dolayısıyla koruma-kullanma dengesinin sağlanamaması nedeniyledir. Oysa insan aynı zamanda, doğanın bir parçası, doğayı şu veya bu biçimde etkileyen ve sonuçlarından etkilenen rol sahibidir. Bu çalışmada; doğa koruma temelli eğitim alan peyzaj mimarlığı bölümü öğrencileri ile bu yönde bir eğitim almayan üniversite öğrencilerinin, doğa sevgisi değerini algılayış ve değerlendiriş şekilleri arasında ortaya çıkan farklar ortaya konmuş, bu bağlamda peyzaj mimarlığı eğitiminin ve mesleğinin rolü ile ilgili değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bu amaçla; öğrenci gruplarına çevre koruma tutumlarını ortaya koymak amacıyla bir dizi sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler istatistik paket programı ile analiz edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Değerler, doğa koruma, peyzaj

Value of The Love of Nature (Nature Conservation and Making Use of It) and Landscape Architecture Education

Human values are universal concepts that keep the societies alive and make them continue to exist no matter what their languages, religions, races, living environments and socio-cultural structures are. The correct design of the contact and interaction among the human beings and their environment, nature and other human beings, which will last till the end of their natural life spans, will enable a healthy basis for next generations to live on. Protecting the nature and making use of it are considered to be among human values. It is a social necessity to teach these values to our children and young people at every level of education in a rightful manner and make them gain a common sense, because the smallest and the most basic unit of the society is the individual. Healthy-thinking individual is the first mechanism to enlighten the society. The pressure of the human being on the nature has been increasing throughout the history. The human beings who made use of the nature and sometimes exploited it to the last extent are the same human beings who, today, damage it with the latest industrial and technological advances. The reason for this imbalance is the faulty approaches to the nature and the failure in imposing the love of nature to next generations in a rightful manner and therefore not being able to establish the balance that is so crucial for protecting and using the nature. The human being is a part of the nature that affects it in one way or another and that, in turn, is affected by the results of this effect. In this study, the differences of the perceptions and assessments of the landscape architecture students who receive an education based on protecting the nature, and the perceptions of other students who do not receive the same education are determined, and assessments of landscape architecture education and landscape architecture profession have been provided. For this reasons, a questionnaire containing a series of questions were asked to the student groups to determine their environmental protection manners. The obtained data have been analyzed with statistical package program.

Keywords: Values, nature conservation, landscape.

Giriş

Hem küresel hem de yerel boyutta yaşadığımız ırkçılık, cinsiyet ayrımcılığı, şiddet, hoşgörüsüzlük, kin ve nefret söylemleri gibi pek çok problemin altında her bir düzeydeki bireylerin belli değer ve tutumları yeterince geliştirememiş ve daha da önemlisi içselleştirememiş olmasının önemli bir payı bulunmaktadır. Bu nedenle, değerler eğitiminin eğitim sistemimizin en temel taşlarından biri haline getirilmesi zaruri önem taşımaktadır (Doğanay vd., 2012).

Günümüzde teknolojik gelişmeler ve sanayileşme yeryüzünü baskı altına almış, kendisini doğaya hakim gören insanoğlu doğayı tüketmeye başlamıştır. Dünyanın ekolojik döngüsü içinde bütün bu etkilenmeler yine dönüp dolaşım insan hayatını etkilemekte, suyu, havayı, gıdaları ve tüm doğayı kirleterek geri dönüşü olmayan zararlar ortaya çıkarmaktadır. Oysa insani değerlerin bir ayağı, doğayı koruma ve ondan doğru biçimde yararlanmaktır.

Çevresel bozulmanın yaşamı tehdit edecek düzeye ulaştığı günümüzde, çevreye duyarlı ve bilinçli insan kaynaklarının yetiştirilmesini mümkün kılacak çevre eğitimi uygulamaları kritik önemdedir. Bu bağlamda, çevre eğitiminin, "bireylerin, grupların ve toplumların çevre koruyucu davranış şekillerini edinebilmelerini sağlayacak değerlerin, eğilimlerin ve bilincin kazandırılması" şeklinde tarihsel bir misyon yüklediği görülmektedir (Anonim, 1979).

Doğa ile toplum arasında madde, enerji ve bilgi alışverişi olmazsa toplumun yaşaması mümkün değildir. Diğer taraftan, doğa ile toplum arasındaki bu karşılıklı etkileşime bakıldığında toplumun yalnız doğa sayesinde yaşayabildiği ve gelişebildiği görülür. Yani doğa ile toplum arasında sürekli bir çelişki vardır ve hep de olacaktır (Mamedov, 1996; Meydan vd., 2012).

Özden (2005) ve Bolay (2007)'a göre; insanın yaşam çizgisini inandığı değerler belirlemektedir ve bu değerlerin uğruna, insanlar mücadele etmekte ve hatta o uğurda ölümü bile göze almaktadırlar. Değerlerin ve çevrenin insan hayatındaki önemi düşünüldüğünde; çevreyi korumanın insanlara bir değer olarak kazandırılması gerektiğinin önemi daha iyi anlaşılacaktır. Günümüzde çevreyi korumak için düşünülen çözümlerin başında etkili bir çevre eğitimi gelmektedir. Bunda ise değer eğitiminin önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Değer eğitimi öğrencilerin çevre bilgisinin, çevreye

karşı tutumlarının ve çevre sorunlarına karşı farkındalıklarının artırılması için etkili bir şekilde kullanılabilir (Tahiroğlu vd., 2010).

Eğitimin amaçlarından biri de toplumların değer yargılarını bir sonraki nesle aktarmak olduğu halde, değerler eğitimi günümüze kadar hem genel eğitim içinde hem de sosyal bilgiler eğitimi içinde gereken yeri ve önemi alamamıştır (Akbaba ve Altun, 2003; Doğanay, 2007; Tahiroğlu vd., 2010).

2000 yılında İngiltere'de hazırlanan, *Vatandaşlık Eğitimi Politikası Araştırma Projesinde* dokuz ülkeden farklı alanlarda 182 uzmana yirmibirinci yüzyılın küresel eğilimleri ve bu eğilimlerin vatandaşlarda hangi özellikleri gerektirdiği sorulmuştur. Bu doğrultuda belirlenen başlıklar (Doğanay vd., 2012);

- Sorunlara küresel toplumun bir üyesi gibi yaklaşma
- Diğerleriyle işbirliği içinde çalışma ve diğerlerinin toplumdaki rol ve sorumlulukları için
- sorumluluk üstlenme
- Kültürel farklılıkları anlama, kabullenme ve onlara karşı hoşgörülü olma
- Sistematik ve eleştirel düşünme
- Çatışmaları barışçıl yollarla çözme
- Çevreyi koruyan bir yaşamı benimseme
- İnsan haklarına saygı duyma ve savunma
- Yaşamın tüm boyutlarına aktif olarak katılma
- Bilgi teknolojilerini kullanma

Doğa deneyimi stresi azaltmakta, bireyin fiziksel ve psikolojik sağlığını olumlu yönde etkilemektedir (Hartig et al., 1991; Ulrich et al., 1991; Kaplan, 2001; Grahn ve Stigsdotter, 2004). Sağlıklı yaşayan ve sağlıklı düşünen birey ise olaylara daha pozitif ve hoşgörülü yaklaşır. Bu açıdan bakıldığında; şüphesiz doğru bir çevresel etik algısı geliştiren birey, bunun dışında kalan diğer değerler sistemi parçalarını da daha iyi özümseyecektir.

Bu bağlamda "doğa deneyimi" yaklaşımı öne çıkmaktadır. "doğa eğitimi", "peyzaj yoluyla öğrenme", "doğa temelli öğrenme", "serbest çevre eğitimi" olarak da kavramsallaştırılan bu

yaklaşımında, sınıf ortamından farklı olarak, doğayla doğrudan yüzleşmeye imkan sağlayacak serbest çevre eğitimi uygulamaları öne çıkmaktadır (Bögeholz, 2006).

MATERYAL ve YÖNTEM

Materyal

Çalışmanın materyalini; Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü 4. Sınıf öğrencileri ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Atatürk Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü 1990 yılında Ziraat Fakültesi bünyesinde kurulmuş olup, ilk öğrencilerini 1991 yılında almış ve ilk mezunlarını 1995 yılında vermiştir. 2011 yılı güz dönemi itibarıyla Mimarlık ve Tasarım Fakültesi bünyesine alınan bölümün amacı; Çevrenin sürdürülebilirliği ve doğa koruma temelinde; kırsal, kentsel ve arada kalan tampon bölgenin planlanmasını, tasarımını her yönden ele alıp değerlendiren, analiz eden bu doğrultuda insan ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte plan tasarımı yapabilecek ve uygulayabilecek bireyler yetiştirmektir (Anonim, 2014a).

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 1963-1964 eğitim-öğretim yılında "İktisat ve İşletme Bölümü" adı altında Fen-Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olarak öğretime başlamış ve 1969 tarihinde "İşletme Fakültesi", 1982'de "İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi" adını almıştır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü; Öğrencilerini ulusal ve uluslar arası alanlarda karşılaşılan ekonomik

Çizelge 1. Katılımcıların STK'lar ile ilgili durumları

Table 1. Conditions of the participants associated with NGOs

		Oran (%)
Çevre Korumaya yönelik sivil toplum kuruluşlarında yer almaktayım	katılmıyorum	70,0
	katılıyorum	21,1
	kararsızım	8,9
	Toplam	100,0
Çevre Korumaya yönelik sivil toplum kuruluşlarında yer almak isterim	katılmıyorum	12,2
	katılıyorum	66,7
	kararsızım	21,1
	Toplam	100,0
Dünyada ve ülkemizdeki çevre koruma ile ilgili kurumlar ve sivil toplum kuruluşları hakkında bilgim vardır	katılmıyorum	21,1
	katılıyorum	45,6
	kararsızım	33,3
	Toplam	100,0

problemleri çözebilecek teori ve bilgi ile donatmak, onların insan yaşamının maddesel yönlerini anlamalarını sağlamak, onlara sonuçlar çıkarma ve politika geliştirme hususunda yetenekler kazandırmayı amaçlamaktadır (Anonim, 2014b).

Yöntem

Bu çalışma Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümünde 4. Sınıfta (41 öğrenci) ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümünde 4. Sınıfta (49 öğrenci) öğrenim gören, toplam 90 öğrenci ile birebir görüşme yöntemi kullanılarak yapılan bir anket çalışmasının sonuçlarını yansıtmaktadır.

Anket kapsamında doğa koruma temelli eğitim alan peyzaj mimarlığı bölümü öğrencileri ile bu yönde bir eğitim almayan üniversite öğrencilerinin, konuya ilişkin yaklaşımları ve farklılıkları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu amaçla; öğrenci gruplarına çevre koruma tutumlarını ortaya koymak amacıyla bir dizi soru yöneltilmiştir. Değerlendirilme ölçeği; "katılmıyorum, katılıyorum, kararsızım" şeklinde oluşturulmuştur.

Çalışmada, analizlerde 'SPSS 10.0' istatistik paket programı kullanılmış, nonparametrik testler uygulanmıştır. İki yüzde arasındaki farkın önem kontrolü Chi -Square testi ile yapılmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin büyük çoğunluğu çevreyle ilgili bir sivil toplum kuruluşuna üye olmadıklarını (%70,0), %21,1'i ise üye olduğunu belirtmiştir (Çizelge 1).

Çizelge 2. Yaşadıkları şehrin çevresel sorunlarından haberdarlık oranları

Table 2. Rate of knowledge of the city's environmental problems

		Oran (%)
Yaşadığım şehrin çevresel sorunlarından haberdarım	katılmıyorum	15,6
	katılıyorum	66,7
	kararsızım	17,8
	Toplam	100,0

Katılımcılara, çevre korumaya yönelik sivil toplum örgütlerinde yer almak isteyip istemedikleri sorulmuş, %66,7'si bu konuda istekli olduğunu belirtirken, %21,1'i ise kararsızlığını belirtmiştir (Çizelge 1).

Ayrıca katılımcıların %45,6'sı çevre korumaya yönelik sivil toplum kuruluşlarından haberdar olduğunu belirtmiştir (Çizelge 1).Elde edilen sonuçlara göre; katılımcı öğrencilerin büyük çoğunluğu (%66,7) yaşadığı şehrin çevresel sorunlarından haberdar olduğunu belirtmiştir (Çizelge 2).

Çevrede gözlemledikleri bir sorunu ilgili kuruma bildiren ve bildirmedikleri sorulduğunda, katılımcıların büyük çoğunluğu olumlu yönde cevap vermiştir (%42,2). Ancak %28,9'u ise bu konuda kararsız kalmıştır (Çizelge 3).

Katılımcı öğrencilerin çoğunluğu (%72,2) doğa ve çevre sorunları ile ilgili belgeselleri izlediğini belirtirken, %86,7'si ise doğal alanlarda vakit geçirmekten zevk aldığını belirtmiştir.

Ayrıca yaşanan çevre sorunları ile ilgili endişeler taşıyıp taşımadıkları sorulduğunda da; büyük çoğunluğu (%78,9) endişeleri olduğunu belirtmiştir. Gelecek nesillere nasıl bir çevre bırakılacağına da katılımcıları endişelendiren bir konu olduğu ortaya çıkmıştır (%84,4)(Çizelge 4).

Katılımcıların %48,9'u çevre sorunlarının çözümüne nasıl katkı sağlayabilecekleri ile ilgili, yakınları ile fikir alışverişinde bulunurken, %28,9'u böyle bir yaklaşıma sahip olmadığını belirtmiştir (Çizelge 5).

Çizelge 3. Çevre sorunlarına karşı duyarlılık durumları dağılımı

Table 3. The distribution of susceptibility to environmental problems

		Oran (%)
Çevre sorunları görünce ilgili kurumları uyarırım.	katılmıyorum	28,9
	katılıyorum	42,2
	kararsızım	28,9
	Toplam	100,0

Çizelge 4. Katılımcıların çevresel endişe durumu dağılımı

Table 4. Distribution of environmental concerns

		Oran (%)
Çevre sorunları ile ilgili endişeler taşıırım	katılmıyorum	7,8
	katılıyorum	78,9
	kararsızım	4,4
	Toplam	100,0
Gelecek nesiller acaba nasıl bir çevreyle karşılaşacak endişesi taşıırım	katılmıyorum	8,9
	katılıyorum	84,4
	kararsızım	6,7
	Toplam	100,0

Çizelge 5. Çevre sorunlarını yakınları ile paylaşım durumu dağılımı

Table 5. Distribution of environmental problems sharing with relatives

	Oran (%)
Çevre sorunlarının çözümüne nasıl yardım edebileceğimle ilgili yakınlarımla konuşurum	katılmıyorum 28,9 katılıyorum 48,9 kararsızım 22,2 Toplam 100,0

Anket yanıtları arasındaki ilişkinin öneminin kontrolü için gerçekleştirilen Chi –Square testi sonucunda elde edilen veriler Çizelge 6’da verilmiştir. Buna göre;

Doğa ve çevre sorunları ile ilgili belgesel izleme ile çevre korumaya yönelik STK’larda yer alma isteği (p:0,027, p< 0,05) ve yaşanan şehrin çevresel sorunlarından haberdarlık (p:0,029, p< 0,05) arasındaki ilişkinin istatistiki açıdan önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Doğal alanlarda vakit geçirmekten zevk alma ile çevre korumaya yönelik STK’larda yer alma isteği (p:0,00, p< 0,01), yaşadığı şehrin çevresel

sorunlarından haberdarlık (p:0,004, p< 0,01) ve çevre sorunları görünce ilgili kurumları uyarma durumu (p:0,001, p< 0,01) arasında çok önemli

Çevre sorunları ile ilgili endişeler taşıma ile çevre korumaya yönelik STK’larda yer alma isteği (p:0,001, p< 0,01) ve doğal alanlarda vakit geçirmekten zevk alma durumu (p:0,00, p< 0,01) arasındaki ilişki istatistiki açıdan çok önemli iken, yaşanan şehrin çevresel sorunlarından haberdarlık (p:0,027, p< 0,05) ile arasındaki ilişki ise önemlidir,

Çizelge 6. Anket sorularına verilen yanıtlar arası ilişkiyi gösteren Chi-Square değerlendirme sonuçları

Table 6. Chi-Square the evaluation results showing the relationship between of the responses to the survey questions

	Çevre Korumaya yönelik STK’larda yer almak isterim	Çevre Korumaya yönelik STK’larda yer almaktayım	Yaşadığım şehrin çevresel sorunlarından haberdarım	Çevre sorunları görünce ilgili kurumları uyarırım	Doğa ve çevre sorunları ile ilgili belgeselleri izlerim	Doğal alanlarda vakit geçirmekten zevk alırım	Çevre sorunları ile ilgili endişeler taşıırım	Gelecek nesiller acaba nasıl bir çevreyle karşılaşacak endişesi taşıırım	Dünyada ve ülkemizdeki çevre koruma ile ilgili kurumlar ve STK’lar hakkında bilgim vardır	Çevre sorunlarının çözümüne nasıl yardım edebileceğimle ilgili yakınlarımla konuşurum
Çevre Korumaya yönelik STK’larda yer almak isterim										
Çevre Korumaya yönelik STK’larda yer almaktayım	4,89									
Yaşadığım şehrin çevresel sorunlarından haberdarım	6,56	5,20								
Çevre sorunları görünce ilgili kurumları uyarırım.	6,07	0,91	5,49							
Doğa ve çevre sorunları ile ilgili belgeselleri izlerim	10,97*	1,68	10,78*	8,77						
Doğal alanlarda vakit geçirmekten zevk alırım	22,31**	6,37	15,31**	12,71**	8,80					
Çevre sorunları ile ilgili endişeler taşıırım	18,70**	6,20	10,99*	7,50	8,33	36,78**				
Gelecek nesiller acaba nasıl bir çevreyle karşılaşacak endişesi taşıırım	15,72**	10,77*	19,44**	16,12**	17,31**	49,30**	66,89**			
Dünyada ve ülkemizdeki çevre koruma ile ilgili kurumlar ve STK’lar hakkında bilgim vardır	16,653**	7,51	5,56	4,51	19,09**	2,54	1,142	2,41		
Çevre sorunlarının çözümüne nasıl yardım edebileceğimle ilgili yakınlarımla konuşurum	7,62	1,00	8,22	8,54	10,38*	7,61	8,96	12,72*	20,04**	
Bölüm	1,69	3,29	0,89	2,22	0,431	1,58	2,49	2,53	0,99	0,77

*p<0.05 (%5 seviyesinde önemli)

**p<0,01 (%1 seviyesinde önemli)

Gelecek nesiller karşılaşacağı çevrenin nasıl olacağı endişesi taşıma ile, çevre korumaya yönelik STK’larda yer alma (p:0,029, p< 0,05)

istatistiki olarak önemli iken, çevre korumaya yönelik STK’larda yer alma isteği (p:0,003, p< 0,01), yaşanan şehrin çevresel sorunlarından

haberdarlık (p:0,001, p< 0,01), çevre sorunları görünce ilgili kurumları uyarma (p:0,003, p< 0,01), doğa ve çevre sorunları ile ilgili belgeseller izleme (p:0,002, p< 0,01), doğal alanlarda vakit geçirmekten zevk alma (p:0,00, p< 0,01), çevre sorunları ile ilgili endişeler taşıma (p:0,00, p< 0,01) arasındaki ilişkiler istatistiki açıdan çok önemlidir.

Dünyada ve ülkemizdeki çevre koruma ile ilgili kurumlar ve STK'lar hakkında bilgi sahibi olma ile çevre korumaya yönelik STK'larda yer almak isteği (p:0,002, p< 0,01) ve doğa ve çevre sorunları ile ilgili belgeselleri izleme (p:0,001, p< 0,01) arasındaki ilişki istatistiki açıdan çok önemlidir.

Çevre sorunlarının çözümüne nasıl yardım edilebileceği ilgili yakınlar ile paylaşımda bulunma ile doğa ve çevre sorunları ile ilgili belgeselleri izleme (p:0,035, p< 0,05) ve gelecek nesiller karşılaşacağı çevrenin nasıl olacağı endişesi taşıma (p:0,013, p< 0,05) arasındaki ilişki istatistiki açıdan önemli iken, dünyada ve ülkemizdeki çevre koruma ile ilgili kurumlar ve STK'lar hakkında bilgi sahibi olma (p:0,00, p< 0,01) arasındaki ilişki çok önemlidir.

Bütün bu değerlendirmeler, birbiri ile paralellik göstermekte, birinin varlığı diğerine işaret etmektedir. Diğer başlıklarda ise istatistiki açıdan önemli bir fark gözlemlenmemiştir.

Peyzaj mimarlığı bölümü öğrencileri ile iktisat bölümü öğrencileri arasında çevre tutumu, koruma- kullanma yaklaşımı açısından istatistiki olarak önemli bir fark ortaya çıkmamıştır.

Sonuç

Felsefenin, teolojinin önemli konularından biri olan ahlak, en az iki tarafın dahil olduğu her konuda dikkat edilmesi gereken temel konu olarak ortaya çıkmaktadır. Dünya üzerinde var olmuş, ola gelen bütün din ve inanışların bir çevre yaklaşımı ve buna bağlı değerler sistemi mevcuttur.

Çevre etiği açısından bakıldığında; çevre ahlakı, insani değerlerin merkezinde yer almakta, insan ve diğer canlıların hayatının devamının sağlanabilmesi için her geçen gün önemini artırmaktadır. Şüphesiz bireyin çevresinde olup bitene duyarsız kalması mümkün değildir. Bulduğu çevrenin yapısı, algılayış biçimleri ve bilişsel süreçler bütünü oluşturduğu sistemin etkisiyle, bireyler farklı tutumlar sergiler ve farklı tepkiler verir.

Tüm bu etkileşim ve yönlendirmeler, sonuçta davranışlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle, ailede başlayan ve okulda devam eden bu süreçte verilen değerler çok önemli ve kalıcı olmaktadır.

Çalışma sonuçlarına bakıldığında;

- Öğrencilerin büyük çoğunluğunun doğa ve çevre sorunları ile ilgili belgeselleri izledikleri,
- doğal alanlarda vakit geçirmekten zevk aldıkları,
- çevreyle ilgili bir sivil toplum kuruluşuna üye olmadıkları, ancak böyle bir arzuya sahip oldukları,
- yaşadıkları şehrin çevresel sorunlarından haberdar oldukları,
- ayrıca yaşanan çevre sorunları ile ilgili endişeler taşıyıp taşımadıkları sorulduğunda da; büyük çoğunluğunun endişeleri olduğu, benzer biçimde gelecek nesillere nasıl bir çevre bırakılacağına da katılımcıları endişelendiren bir konu olduğu ortaya çıkmıştır.

Ancak öğrenim görülen bölümler açısından bakıldığında ise fark oluşmamıştır. Yani çevre duyarlılığı ve ahlakı, aynı bölgede yükseköğrenim gören bireyler için benzer biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Şüphesiz bireylerin doğduğu, büyüdüğü çevre, aile ve ilk ve ortaöğrenim koşulları da ayrıca değerlendirilebilecek çalışma konularıdır.

Günümüz gençliği bir taraftan bilgisayar teknolojileri ile dört duvar arasında dar bir çevreye sıkışırken, aslında çevresinde olup bitenden de haberdar olmakta, olaylara karşı duyarlılık geliştirmektedir. "Onları bu dar çevreden uzaklaştırmak, sosyal medyada, belgesellerde veya filmlerde izlediği peyzaj çevrelerinin gerçekliği ile tanıştırmak" ebeveynlere, öğretmene ve zamanı geldiğinde yükseköğretim görevlisine düşen önemli bir yükümlülüktür.

Şüphesiz, peyzaj mimarlığı gibi doğa ve doğa koruma temelli öğretim veren bölümlerin, öğrencisinde oluşturacağı bakış açısı çok daha kuvvetli ve bir adım sonrasını görecek düzeyde olurken, bu farklılığını diğer tüm bölümlerde öğrenim gören öğrencilere de yön verecek çalışmalarla ortaya koymalıdır. Öncelikle doğa

sevgisi olmak üzere, tüm değerlerimizin korunması ve güçlendirilmesi için örgütlü

çalışmalarda öncülük etmelidir. Olaylara yeni bakış açısı getirerek, zamanının önüne geçmelidir.

Kaynaklar

- Akbaba-Altun, S. 2003. Eğitim Yönetimi ve Değerler. Değerler Eğitimi Dergisi, 1 (1), 7-18.
- Anonim, 1979. Zwischenstaatliche Konferenz über Umwelterziehung in Tiflis 1977. Unesco, Unesco Konferenzbericht, Nr. 4, Paris.
- Anonim, 2014a. Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Resmi Web Sitesi. <http://www.atauni.edu.tr/#sayfa=peyzaj-mimarligi-bolumu>
- Anonim, 2014b. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Resmi Web Sitesi. <http://www.atauni.edu.tr/#sayfa=iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi-tarihce>
- Bolay, S.H. 2007. Değerlerimiz ve Günlük Hayat. Değerler Eğitimi Merkezi Dergisi, 1 (1), 12-19.
- Bögeholz, S., 2006. Nature experience and its importance for environmental knowledge, values and action: recent German empirical contributions. Environmental Education Research, 12(1), Feb. pp. 65-84.
- Doğanay, A.2007. Değerler Eğitimi. (Ed. C. Öztürk). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Yapılandırmacı Bir Yaklaşım. (3.basım). Ankara: Pegem-A Yayıncılık, 255-286.
- Doğanay, A., Seggie, F. N., Caner H. A., 2012. Değerler Eğitiminde Örnek Bir Proje: Avrupa Değerler Eğitimi Projesi. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 3.
- Grahn P., and Stigsdotter A.U., 2004, Landscape planing and stres, Urban Forestry, 2(1), 1-18.
- Hartig, T., Mang, M., Evans, G.W., 1991. Restorative effects of natural environment experiences. Environment and Behavior, 23, 3-26.
- Kaplan, R., 2001. The nature of the view from home: psychological benefits. Environment and Behavior 33, 507-542.
- Mamedow, N., 1996. Toplum ve Doğanın Karşılıklı etkileşimi: Sosyal Ekoloji. Ecology Journals. 21 (13-15)
- Meydan A., Bozyiğit R., Karakurt, M., 2012. Ekoloji temelli doğa eğitimi projelerinin Katılımcı beklentilerini karşılama düzeyleri. Marmara Coğrafya Dergisi, 25, 238-255, İSTANBUL.
- Özden, Y. 2005. Eğitimde Yeni Değerler; Eğitimde Dönüşüm. Ankara: Pegem- A Yayıncılık.
- Tahiroğlu M., Yıldırım T., Çetin, T., 2010. Değer Eğitimi Yöntemlerine Uygun Geliştirilen Çevre Eğitimi Etkinliğinin, İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Çevreye İlişkin Tutumlarına Etkisi.Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 30, Sayfa 231-248.
- Ulrich, R. S., Simons, R. F., Losito, B. D., Fiorito, E., Miles, M. A. & Zelson, M., 1991. Stress recovery during exposure to natural and urban environments *Journal of Environmental Psychology*, 11, 201-230.

Copyright of Journal of Tekirdag Agricultural Faculty is the property of Namik Kemal University of Tekirdag Agricultural Faculty and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.